

ADELE: Информационна платформа за анализ на съдебна практика чрез методите на изкуствения интелект

Предложение за хармонизирани правила относно изкуствения интелект в ЕС

Този проект е финансиран от Програма „Правосъдие“ (2014-2020) на Европейския съюз по Споразумение за отпускане на БФП № 101007420.

Ролята на ЕС в регулирането на изкуствения интелект

- Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изкуствен интелект за Европа“ , Брюксел, 25.4.2018 г., COM(2018) 237 final
- Определение за ИИ: основни възможности и предизвикателства – Експертна група на високо равнище по въпросите на изкуствения интелект
- Насоки относно етичните аспекти за надеждния изкуствен интелект – високо равнище по въпросите на изкуствения интелект
- Списък за оценяване на надеждния изкуствен интелект
- Бяла книга за изкуствения интелект – атмосфера на доверие (2020 г.)
- Доклад относно последиците от изкуствения интелект и роботиката за безопасността и отговорността (2020 г.)

Европа, подготвена за цифровата ера: Комисията предлага нови правила и действия за високи постижения и доверие в изкуствения интелект, 21.04.2021 г.

Фокус върху изграждането на доверие в ИИ

- Европейска правна рамка за ИИ за адресиране на основните права и рискове за безопасността, специфични за системите с ИИ
- Правила на ЕС за разрешаване на проблемите с отговорността, свързани с нови технологии, включително системи с изкуствен интелект
- Преразглеждане на секторното законодателство за безопасност (например, регламент относно машиностроителните изделия, относно общата безопасност на продуктите)

В основата...

- ИИ не може да бъде отговорен или безотговорен
- ИИ е произведен резултат – артефакт, направен от човека
- Хората са изначално отговорни, пристрастни и несправедливи в своето поведение

- Проблемът е как да накараме хората да отчитат своите действия – както като физически лица, така и като компании

- Какво е ИИ? Как регулираме въпрос, по който не можем да дадем еднозначни дефиниции? [...]
- Спира ли или насърчава регулацията иновациите и напредъка? [...]
- Не са ли рисковете и съображенията прекалено различни за отделните секторни приложения, за да говорим за общ регулаторен подход? [...]
- Възможно ли е регулиране чрез стимули или инвестиционни програми, които подтикват организациите да следват определен тип приложения или технологични подходи? [...]

Проект на Законодателен акт за изкуствения интелект

- Да гарантира, че системите с ИИ, които се пускат на пазара на ЕС и се използват, са безопасни и в съответствие с действащото законодателство в областта на основните права и ценностите на ЕС
- Да гарантира правна сигурност, която да улесни инвестициите и иновациите в ИИ
- Да подобри управлението и ефективното прилагане на съществуващата правна уредба в областта на основните права и изискванията за безопасност, приложими към системите с ИИ
- Да улесни развитието на единен пазар за законни, безопасни и надеждни приложения с ИИ и да предотврати разпокъсаност на пазара

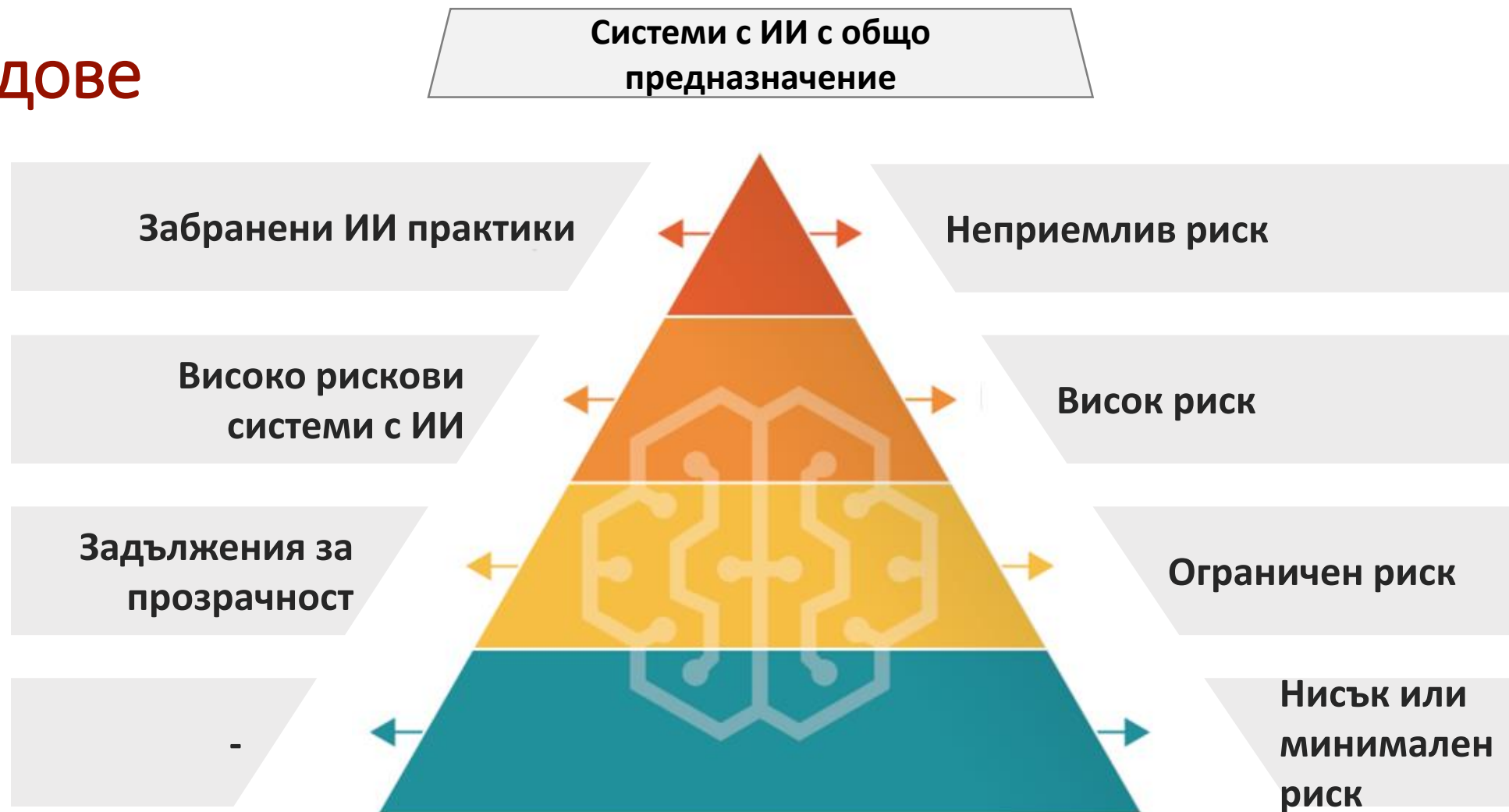
Прилага се по отношение на...

- Доставчиците, които пускат на пазара или въвеждат в експлоатация системи с ИИ в ЕС, независимо дали тези доставчици са установени в ЕС или в трета държава
- Ползвателите на системи с ИИ, намиращи се на територията на ЕС
- Доставчиците и ползвателите на системи с ИИ, намиращи се в трета държава, когато резултатът, получен от системата, се използва в ЕС
- Вносителите и дистрибуторите на системи с ИИ
- Производители на продукти, които пускат на пазара или пускат в експлоатация система с ИИ, заедно с техния продукт и под собствено име или търговска марка
- Упълномощени представители на доставчици, които са установени на територията на ЕС

Изключения:

- Продукти или системи, попадащи в обхвата на други актове
- Системи с ИИ, разработени или използвани изключително за военни или научни цели

Видове

Забранени практики (1)

- Система с ИИ, която си **служи със сублиминални техники отвъд рамките на съзнаването от човека**, с цел съществено да измени поведението на дадено лице по начин, който причинява или може да причини на същото или на друго лице физически или психологически вреди
- Система с ИИ, която **използва което и да е от уязвимите места на конкретна група лица**, дължащи се на тяхната възраст, увреждане, с цел съществено да измени поведението на дадено лице, принадлежащо към тази група, по начин, който причинява или може да причини на същото или на друго лице физически или психологически вреди

Забранени практики (2)

- Система с ИИ за **оценка или класифициране на физически лица в течение на определен срок на база на тяхното социално поведение или известни или прогнозирани лични или личностни характеристики**, като социалният ранкинг води до едното или и двете от следните:
  - увреждащо или неблагоприятно третиране на определени физически лица или групи от такива лица в социални контексти, които нямат връзка с контекстите, в които първоначално са били генерирани или събрани данните;
  - увреждащо или неблагоприятно третиране на определени физически лица или групи от такива лица, което е неоправдано или непропорционално на тяхното социално поведение или на тежестта, която му се отдава.

Забранени практики (3)

- Системи за **дистанционна биометрична идентификация в реално време в обществено достъпни места за целите на правоприлагането или от името на правоприлагащите органи**, освен ако и доколкото такова използване е строго необходимо за една от следните цели:
  - целево издирване на конкретни потенциални жертви на престъпления;
  - предотвратяване на конкретна и значителна заплаха за живота или физическата безопасност на физически лица или за терористично нападение;
  - локализиране или идентифициране на извършител или заподозрян в извършването на престъпление, за целите на провеждане на наказателно разследване, наказателно преследване или изпълнение на наказателна санкция за престъпления, наказуеми в съответната държава членка с лишаване от свобода или мярка за задържане с максимален срок не по-малко от 3 (или 5) години*.

Високо рисковни системи с ИИ

- Система с ИИ се счита за високорискова, когато са изпълнени следните две условия:
  - системата с ИИ е предназначена да се използва като защитен елемент от продукт или самата тя е продукт, попадащ в обхвата на законодателството на Съюза за хармонизация;
  - продуктът, чийто защитен елемент е системата с ИИ, или самата система с ИИ като продукт трябва да премине оценяване на съответствието от трета страна с оглед на пускането на пазара или въвеждането в експлоатация на посочения продукт в съответствие със законодателството на Съюза за хармонизация.
- ИЛИ
  - Системи с ИИ, посочени в **приложение III**, включително относно „правораздаване и демократични процеси“ - за системи с ИИ, предназначени за използване от съдебен орган и/или от тяхно име при тълкуване на фактите или правото и при прилагане на закона към конкретен набор от факти.

Изисквания към високо рискови системи с ИИ

- Система за управление на риска
- Използвани данни и управление на данните
- Техническа документация
- Поддържане на регистри (записи за събития)
- Прозрачност и предоставяне на информация на ползвателите
- Човешки надзор
- Точност, надеждност и киберсигурност
- Мониторинг от доставчиците след пускането на пазара и план за мониторинг след пускането на пазара за високорискови системи с ИИ
- Докладване на сериозни инциденти и неизправности

Задължения за прозрачност за някои системи с ИИ

- Системите с ИИ, предназначени да взаимодействат с физически лица, са проектирани и разработени по такъв начин, че физическите лица да бъдат информирани, че взаимодействат със система с ИИ, освен ако това не е очевидно от обстоятелствата и контекста на употреба.
- Ползвателите на система за разпознаване на емоции или на система за биометрична категоризация информират физическите лица, които са обект на нейното действие.
- Ползвателите на система с ИИ за генериране или обработка на изображения, аудио или видео съдържание, които до голяма степен наподобяват съществуващи лица, обекти, места или други субекти или събития и навярно някой би приел за автентични или достоверни („дълбинен фалшификат“), са задължени да разкрият, че съдържанието е било изкуствено създадено или обработено.
- Изключения

Управление и прилагане

- **Европейски съвет по изкуствен интелект**
  - Състои се от по един представител от всяка държава членка
  - Европейският надзорен орган по защита на данните участва като наблюдател
- Всяка държава членка създава и/или определя поне един нотифициращ орган и поне един надзорен орган (**национални компетентни органи**) с организация на работа, която гарантира обективността и безпристрастността на техните дейности и задачи.

Други нетехнически методи

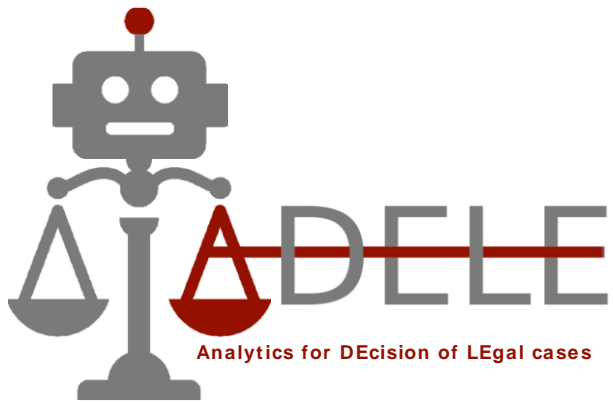
- Кодекси за поведение
- Стандартизация
- Сертифициране
- Отчетност чрез рамки за управление
- Образование и осведоменост за насърчаване на етичните нагласи
- Участие на заинтересованите страни и социален диалог
- Многообразие и екипи за приобщаващо проектиране
  - Значение на пол, културен произход, етническа принадлежност, религия, език
  - Когнитивно многообразие за по-добро вземане на решения
  - Мултидисциплинарност – етично, социално, икономическо въздействие на ИИ
  - Образование – ИИ отвъд инженерната дисциплина и програмирането

Инициативи на Съвета на Европа

- European Ethical Charter on the use of AI in judicial systems (2018)
- Ad hoc Committee on Artificial Intelligence – CAHAI (2019-2021)
  - [Towards regulation of AI systems](#) ('12.2020)
  - [Possible elements of a legal framework on artificial intelligence, based on the Council of Europe's standards on human rights, democracy and the rule of law](#) ('12/2021)
- Committee on Artificial Intelligence – CAI (2022+)
  - **Convention on artificial intelligence, human rights, democracy and the rule of law (в процес на разработка)**
- CEPEJ-CYBERJUST Advisory Board on AI (2022+)

Александра Цветкова, Фондация „ЛИБРе“
alexandra.tsvetkova@libreresearchgroup.org

Този проект е финансиран от Програма „Правосъдие“
(2014-2020) на Европейския съюз по Споразумение за
отпускане на БФП № 101007420.